

Retsliberalt Nyhedsbrev nr. 10.

Foråret 2021.

Retsliberalt Forum udsender herved sit nyhedsbrev nr. 10 til en række interesserede og til medier, partier mv., fortrinsvis som mail.

Aviser og andre er velkomne til at publicere artiklerne helt eller i uddrag eller som referat/kommentar – mod angivelse af kilden.

Vi beskæftiger os med to højaktuelle emner: Den stigende ulighed og boligpriseres himmelflugt. Mange ser nok en sammenhæng mellem de to ting; hvilken vi prøver at gå lidt i dybden med.

Det undrer os, at pressen så godt som aldrig ser på tingene fra en retsliberal eller georgistisk vinkel.

Nyhedsbrevet indeholder denne gang tre indlæg.

Det første indlæg er et indlæg fra lektor Lars Bækgaard om de mest almindelige indvendinger mod grundskyldstanken og et forsøg på at svare på hvert enkelt spørgsmål.

Det andet indlæg kan faktisk betragtes som en slags opfølgning på det første indlæg – idet der her ikke tages fat i indvendingerne; men hvilke positive virkninger vi tror, der er, hvis man begynder at implementere vore tanker i praksis.

Det tredje indlæg er en kort opsummering af vore grundlæggende tanker om økonomi og ejendomsret, som måske er nyttig som en slags "repetition" da vore tanker, som tidligere var velkendte, i dag er ret ukendte.

Endeligt er der mindeord om skovfoged Ejnar Pedersen, som af mange i vore kredse huskes som en skarpsindig og dygtig forkæmper for det, som Ejnar selv kaldte "det retvendte ejendomsretsbegreb".

I øvrigt kan du kigge på www.retsliberal.dk - hvis du vil vide mere. Prøv også at klikke ind på vort bestyrelsesmedlem Per Møller Andersens side: www.grundskyld.dk med link også til Henry George Bibliotekets hjemmeside

Du kan melde dig som medlem af Retsliberalt Forum hos kontaktperson Thorkil Sohn, Bildtsvej 26, 6950 Ringkøbing, tlf. 9749-5407, mail: thorkil.sohn@amil.dk, dersom du kan tilslutte dig vort politiske program (se www.retsliberal.dk). Der opkræves ikke noget kontingent eller kræves nogen indsats - enhver bidrager i det omfang, han/hun ønsker. Som medlem vil du blive inviteret med til vore møder mv. og indgå på lige fod med de øvrige medlemmer. Navn og adresse vil blive anført på vores hjemmeside.

Kender du andre, der vil modtage nyhedsbrevet pr. mail, kan de tilmeldes på thorkil.sohn@mail.dk. Det er også muligt at modtage nyhedsbrevet pr. post ved henvendelse til Thorkil Sohn, Bildtsvej 26, 6950 Ringkøbing, tlf. 9749-5407. På samme måde kan du framelde dig. Vi behandler mailadresser mv. efter reglerne for databeskyttelse.

Evt. bidrag til vort arbejde modtages med tak på konto 7650 - 1379796 Vestjysk Bank.

Vi mangler penge til den porto, der hele tiden løber på. Får vi for mange penge, beder vi ikke om noget, før vi mangler igen. Medmindre andet anføres, vil givelsen blive anført med beløb og navn i næste nyhedsbrev.

Til vort næste nyhedsbrev, som planlægges udsendt efter sommerferien, efterlyser vi input og reaktioner fra nyhedsbrevets læsere. Input bedes sendt senest 1. august 2021 til kontaktperson Thorkil Sohn, Bildtsvej 26, 6950 Ringkøbing, tlf. 9749-5407, mail: thorkil.sohn@mail.dk

Vi ønsker vore læsere en god sommer.

Med venlig hilsen

Retsliberalt Forum.

Diskussion for og imod grundskyld

(Revideret udgave af artikel fra 1993-94)

Lektor Lars Bækgaard, Bentevej 66, 9520 Skørping

Grundskyld er en årlig afgift, der skal betales af alle jordejere (boligejere, landmænd etc.). Den beregnes i det nuværende system ud fra den offentlige vurdering af jordens handelsværdi, og den opkræves af kommunerne.

Grundskyld er et vigtigt element i det danske skattesystem. Den indbringer adskillige milliarder årligt og bidrager til finansieringen af den offentlige sektor. Den fungerer som en dæmpende faktor på jordpriserne, så disse ikke stiger helt så meget, som de ellers ville gøre. Den bidrager til, at en del af jordens samfundsskabte beliggenhedsværdi kommer alle til gode. Og den modvirker passive investeringer.

I dagens samfund er jord en handelsvare på samme måde som cykler og rugbrød. Bebyggede og ubebyggede grunde bliver købt og solgt, og prisen for en bestemt grund afhænger af forhold som beliggenhed og erhvervsmuligheder. Prisforskellen mellem to grunde afspejler forskellen i brugsværdi mellem de to grunde. Den dyre grund kan give ejeren en større fordel (en større brugsværdi) end den billigere grund.

Fuld grundskyld betyder, at enhver person, som ønsker at have brugsret til et stykke jord, betaler en årlig afgift til samfundet, der svarer til hele brugsværdien af det pågældende stykke jord. En konsekvens vil være, at jord ikke længere bliver en handelsvare. En anden konsekvens vil være, at vi alle gennem samfundet får ligeret til værdien af jorden og dens resurser.

I den politiske debat har der i tidens løb været fremført mange argumenter imod grundskyld. I nogle tilfælde har argumenterne bygget på et skær af sandhed. I andre tilfælde har argumenterne bygget på misforståelser. I det følgende diskuteres nogle af de ofte anvendte argumenter imod grundskyld. Hvert afsnit indledes med et argument imod grundskyld. Derefter følger en diskussion af argumentet.

Argument 1 - Grundskyld tager ikke hensyn til evnen til at betale

Lad os først se på egentlig produktionsjord og derefter på boligjord. Uanset om produktionsjord udnyttes til handel, landbrug eller industri, giver brugsretten til et stykke jord adgang til en indtægtsmulighed. En given arbejdsindsats giver bedre udbytte på fed landbrugsjord end på mager landbrugsjord. En given arbejdsindsats giver større udbytte i storbyens centrum end på torvet i en lille landsby. Så grundskyld tager i hvert fald hensyn til indtægtsmuligheden på det pågældende stykke jord. En jordejer, der ikke udnytter denne mulighed, kan selvfølgelig få problemer med at betale.

Forholdene er ikke helt så enkle, når det drejer sig om boligjord. Der kan være indtægtsmuligheder i form af muligheder for hel eller delvis udlejning. Brugsværdien på boligjord er i modsætning til brugsværdien af egentlig produktionsjord ikke nødvendigvis udtryk for en indtægtsmulighed. Brugsværdien kan bestå af for eksempel herlighedsværdier og muligheder for indkøb, udsigt, arbejdspladser, børnepasning osv.

Jordens brugsværdi er udtryk for en samfundsmæssig resurse, som nogle gerne vil betale for at få adgang til. Ellers ville brugsværdien værdien med stor sandsynlighed være lavere. Ejere af jord har på købstidspunktet besluttet sig for, at de gerne ville betale for brugsværdien af deres jord. Og de må gøre op med sig selv, om de vedvarende har behov for og vil betale for jordens brugsværdi.

Argument 2 - Stigende grundskyld vil tvinge folk fra hus og hjem

I nogle tilfælde kan dette argument være korrekt. En familie, der har etableret sig i et område med udvikling, vil blive udsat for at skulle betale en stigende grundskyld. Det kan betyde, at huslejen stiger så meget i forhold til familiens økonomi, at den ikke længere har råd til at bo der. Problemet vil modvirkes ved at lokalplaner udvikles på meget langt sigt og offentliggøres, så områder med udsigt til store stigninger i jordens brugsværdi kan blive kendte. Under alle omstændigheder vil problemet kun ramme nogle få mennesker, der kan hjælpes gennem særordninger for folk, som har købt bolig før en evt. grundskyldsreform. Senere købere ved, hvilket grundskylds-niveau de "byder ind" på.

I forbindelse med økonomiske kriser er det tydeligt, at mangel på grundskyld skaber store problemer for et bredt udsnit af befolkningen. Man kan sige, at mangel på grundskyld kan tvinge folk fra hus og hjem.

I løbet af 1980'erne blev byggerenten nærmest halveret. Resultatet blev imidlertid ikke lavere huslejer, for rentefaldet blev omgående kapitaliseret i form af højere jordpriser, der indtil 1986 steg til himmelhøjder. Stigningen blev standset af politiske indgreb – kartoffelkur og begrænsning af rentefradragsretten. Vi så noget tilsvarende med voldsomme stigninger i jordens værdi i årene op til finanskrisen i 2008.

I begge tilfælde blev stigningerne afløst af så kraftige prisfald, at markedet gik i stå. Mennesker, som havde etableret sig før prisfaldene, skulle stadig betale renter og afdrag deres lån. Dette førte til mange tvangsauktioner.

Hvis vi indfører fuld grundskyld, vil "hårde tider" blive kompenseret i form af lavere grundskyld. Ingen vil blive tvunget ud i tvangsauktion, bare fordi de havde etableret sig på et uheldigt tidspunkt.

Argument 3 - Grundskyld kan ikke dække de offentlige udgifter

Ingen offentlig indtægt af en given størrelse kan dække vilkårligt store offentlige udgifter – selvfølgelig! Hverken grundskyld eller indkomstskat eller moms kan dække hvad som helst. Det interessante spørgsmål er: hvor stort et beløb vil samfundet råde over med fuld grundskyld i forhold til i dag? Det er ikke noget, man blot kan sætte sig ned og let "regne ud".

Det klassiske argument imod grundskyldens tilstrækkelighed lyder således: Hvis vi rundt regnet anslår handelsværdien af Danmarks jord til at være 2.000 mia. kr., og forrentningen er 3%, vil en årlig indtægt fra grundskylden på 60 mia. kr. være et godt bud. Det offentlige udgifter overstiger langt dette beløb, så ifølge denne beregning kan grundskylden ikke slå til.

Fejlen ved dette argument er, at det eksisterende økonomiske system påvirker grundskylden på så mange måder, at man ikke kan beregne omfanget af fuld grundskyld ud fra jordens eksisterende handelsværdi. De 60 mia. kr. er et rimeligt bud på, hvor meget det offentlige kan opkræve i grundskyld sammen med opkrævningen af de eksisterende skatter.

Hvad vil der imidlertid ske, hvis der offentlige opkræver 60 mia. kr. i grundskyld og nedsætter indkomstskatten med 60 mia. kr.? En stor del af skattelettelserne vil kapitaliseres i form af højere jordpriser og dermed resultere i højere grundskyld.

Hvorfor? Skattelettelserne vil skabe en større købekraft i befolkningen. Hvis dette resulterer i en større efterspørgsel efter jord, vil jordens brugsværdi stige. Hvis det resulterer i en større efterspørgsel efter varer, vil den skabe en omsætningsforøgelse i handels- og produktionsvirksomheder, og da ethvert fremskridt kapitaliseres, vil også dette føre til en stigning i jordens brugsværdi.

Dette vil øge jordens brugsværdi og dermed provenuet fra grundskyld og give mulighed for yderligere skattelettelser. Det mest sandsynlige resultat af et skift fra skat på arbejde, forbrug og produktion til grundskyld vil altså være en vekselvirkning mellem skattelettelser og grundskyld, der vil skabe grundlaget for endnu et skift fra indkomstskat til grundskyld osv. For den enkelte vil udbyttet af eget arbejde øges, og dette vil øge muligheden for at klare sig selv, give mere virkelyst, initiativ, arbejdsglæde osv.

Argument 4 - Det er uretfærdigt, at jordejere skal finansiere samfundets udgifter

Alle mennesker bruger jord til bolig og arbejde – vi er alle jordbrugere og vi kommer derfor alle til at bidrage til fællesskabet. I et samfund baseret på grundskyld vil størrelsen af vores bidrag afhænge af de samfundsmæssige resurser, vi beslaglægger. I det eksisterende samfund afhænger vores bidrag af vores arbejdsindsats – jo mere vi bestiller, jo mere skal vi aflevere til fællesskabet.

Argument 5 - Grundskyld mindsker lysten til at forbedre jorden

Tværtimod. Grundskylden af et stykke jord afhænger ikke af værdien af forbedringer i form af for eksempel bygninger. Hvis alle offentlige indtægter kommer fra grundskylden, vil den, der foretager en forbedring selv kunne beholde værdien af forbedringen. Sådan er det ikke med det nuværende skattesystem, hvor arbejdsindsats beskattes på mange forskellige måder gennem indkomstskat, moms og afgifter. Grundskyld vil således i modsætning til indkomst- og formueskat tilskynde til at foretage forbedringer – den, der foretager forbedringen, kan nemlig beholde en større andel af forbedringens værdi for sig selv.

Argument 6 - Grundskyld fører til overbebyggelse

Argumentet er, at en grundejer for at kunne betale sin grundskyld vil udnytte sin grund så godt som muligt. På et boligareal vil dette ifølge argumentet føre til bygning af højhuse med mange boliger og kontorer på et givet areal.

Argumentet forveksler årsag og virkning. Det er mulighederne på en grund, der bestemmer jordens brugsværdi og dermed grundskyldens størrelse. Det er klart, at jordejeren vil forsøge at udnytte mulighederne, men det er sådan set kun en fordel. Da man skal betale grundskyld uanset benyttelsen af grunden, vil der være et indbygget incitament til, at lokalplaner mm. bliver gennemført, fordi ingen vil lade en grund være ubenyttet af spekulationsårsager. Det vil i sig selv medvirke til at nedbringe arbejdsløsheden, fordi det meste jord naturligvis vil blive brugt til produktive formål.

Der er i øvrigt allerede i dag et incitament til at udnytte jorden. Den eksisterende grundskyld er relative lav i forhold til jordens brugsværdi, og mange jordejere er nødt til at udnytte jorden for at kunne betale renter og afdrag på deres lån. Vi har derfor allerede i dag højhuse i de store byer.

Argument 7 - Byplanlæggere kan hæve jordens brugsværdi og dermed grundskylden efter ønske

Argumentets baggrund er, at f.eks. en kommunes lokalplaner påvirker udviklingen i jordens brugsværdi i forskellige del af kommunen. Når landzone-jord for eksempel bliver omdannet til byzone-jord, stiger jordens brugsværdi på det pågældende areal. Hvis det i et parcelhuskvarter bliver tilladt at bygge høje etagehuse med lejligheder, vil jordens brugsværdi i det pågældende område stige. Altså ser det ud til, at byplanlæggere kan hæve jordens brugsværdi og dermed grundskylden efter ønske.

Den egentlige virkning er lige omvendt - det er byplanlæggernes restriktioner, der mindsker jordens brugsværdi i forhold til et marked, der er helt fri for offentlig regulering. Når et stykke jord defineres som landzone, mindskes dets brugsværdi i forhold til den økonomisk mest givtige anvendelse af jorden. Og når et område defineres som parcelhusområde, mindskes brugsværdien i forhold til den mest givtige anvendelse. Når byplanlæggere fjerner forskellige restriktioner, hæver de ikke jordens brugsværdi – de frigiver et allerede eksisterende potentiale for brugsværdi.

Fire fordele ved at opkræve en afgift af jordværdien (grundskyld) og nedsætte skatter og afgifter på arbejds løn og produktion/forbrug tilsvarende.

Fhv. efterskoleforstander Thorkil Sohn, Bildtsvej 26, Ringkøbing.

1. Udkantsproblemerne bliver mindre.

Det nuværende skattesystem belaster Udkantsdanmark hårdt, da man har de samme skatte- og afgiftssatser såvel i "den rådne banan" som i vækstområder; men man modtager ikke den samme infrastruktur og de samme offentlige investeringer retur. Tværtimod er der ofte nedskæringer i den offentlige service, f.eks. offentlige transport, postvæsen, skoletæthed mm., ligesom også den private sektor holder sig tilbage, f.eks. kreditforeninger og banker med lån i visse områder etc.

Politikerne prøver naturligvis at symptombehandle for at mindske følgerne af dette, f.eks. gennem egnsudviklingsstøtte, LAK-midler, udflytning af offentlige styrelser, afhjælpning af lægemangel og mellemkommunal udligning (dette evige problembarn, der kun skaber misundelse og utilfredshed), særlige kørselsfradrag osv.. For ikke at nævne de mere besynderlige forslag (f.eks. DFs forslag om at slette halvdelen af studiegælden, hvis man flyttede til provinsen.)

En omlægning til grundskyld vil af sig selv løse mange af de nævnte problemer, da man i højere grad vil skulle bidrage til det offentlige forbrug i forhold til de muligheder, der er på et givet sted. En lav grundskyld, hvor der ikke er offentlig transport, giver f.eks. bedre råd til, at man har en bil. Og hvor der mangler endnu mere infrastruktur og service vil der på samme måde give mulighed for, at man privat kan kompensere.

2. Økonomiske kriser afværges bedre.

Jordværdierne og dermed grundskylden vokser generelt op og ned i takt med det økonomiske klima. I tilfælde af alvorlige problemer, f.eks. langvarige pandemier, vil grundskylden af "sig selv" blive lavere og medvirke til, at private og erhvervsliv lettere klarer sig igennem. Og en af hovedårsagerne til de jævnlige

økonomiske sammenbrud, nemlig "boligbobler", modvirkes. Boligboler er nemlig i virkeligheden "jordbobler". Folk tror ofte, at det er "husene", der stiger; men det er "stedet", der afgør det. Et hus koster stort set det samme at opføre alle steder.

3. Boligmarkedet kommer til at fungere bedre.

Stigende boligpriser udløser ofte jubel fra ejendomsmæglere, økonomer, naturligvis villaejere og ofte også hos mange andre. Og ja, det har nok sin årsag i, at vi altid ser det i opgangstider – så det er tegn på, at nu går det bare godt og derudaf.

Men denne "udvikling" gør det nærmest umuligt for de unge at få råd til en ordentlig bolig i de store byer. Og den skaber ufortjent ulighed (=rigdom uden egen indsats). Også det prøver politikere at imødegå, f.eks. gennem lovgivning og tilskud til særlige boligformer, f.eks. andelsboliger, almene boligselskaber o. lign., hvor boafgiften er holdt kunstigt nede – hvilket i virkeligheden kun skaber nye problemer i form af ventelister på flere årtier, diverse halvkorrumperte forhold osv.

Grundskyld vil holde boligpriserne nede, så der bliver bedre muligheder for de unge og mindre behov for kunstige indgreb i boligmarkedet. Og den almindelige husejer vil jo stadigvæk kunne bytte en bolig til en tilsvarende anden – selv om prisniveauet er lavere. Boligen vil ændre sig fra at være en indtægtsmulighed til at være en "brugsgenstand" – en sund udvikling.

4. Mulighederne for at undgå at bidrage til fællesskabet mindskes, incitamentet til at "blive bedre" øges og negativ anvendelse af resurser nedbringes.

Grundskyld vil hindre, at f.eks. udenlandske firmaer kan operere fra skattely eller overføre indkomst til lavskattelande, da de ikke kan slippe for at betale en fair pris for de muligheder og den infrastruktur, der stilles til deres rådighed.

Alle firmaer, også de hjemlige, vil desuden, når de betaler deres hovedbidrag til fællesskabet som en fastfikseret grundskyld, blive mere animerede til gennem dygtighed at opnå gode resultater. På den måde virker faste afgifter nemlig. Tag f.eks. lastbilvognmandens vægtafgift. Den er den samme uanset om bilen står i garagen eller kører døgnet rundt.

I det hele taget vil en omlægning fra grundskyld til skat mindske mulighederne for, at ens egne dispositioner kan påvirke den skat, man skal betale.

Det nuværende skattesystem indeholder nemlig så mange besynderlige fradragssordninger, tilvalgsordninger osv., at det er blevet en hel industri for revisorer og advokater at "skatteoptimere", hvilket skaber en tilsvarende "oprustning" hos SKAT for at jage de lidt for kreative løsninger. Og systemets besynderlige pengestrømme holder også bankerne godt beskæftigede. Alt dette er faktisk en negativ anvendelse af ikke blot menneskelige resurser; men det også af fysiske resurser som kontorbygninger, mursten, inventar, energi til opvarmning osv..

FAKTABOKS.

Fra 1992 til 2020 er villapriserne i hele landet steget fra 5.800 kr. pr. m² til 30.600 kr. pr. m².

Byggeprisindekset for villaer i hele landet er i samme periode steget fra 54,8 til 105,6. Dvs. prisen for selve (den arbejdsskabte) villa er steget 92 %. Da villapriserne er steget 428 %, kan man skønne at (den arbejdsfri) "beliggenhedsstigning" er ca. 335%.

Timelønnen for en faglært arbejder i 1992 var 125 kr. og i 2020 var den 225 kr. Arbejdslønnen er således steget 80 % og den holder derfor slet ikke "trit" med prisen for at få et sted at bo.

Alene i 2020 er prisen i Kbh. for ejerboliger steget med 10,9 %.

En glemt sandhed om ulighedens årsag og muligheden for at gøre noget ved det?

Hvem betaler og hvem går fri?

Statens indtægter funderes i høj grad som skat på arbejde, omsætning og produktion.

En murersvend lægger derfor cirka hver anden mursten for staten. Samtidigt indkasseres de natur- og samfundsskabte værdier stort set som skattefri indkomst.

Dette kan anskueliggøres således: En husejer i København tjener pt. ca. 531.000 kr. om året på en villa på ca. 140 m², dvs. næsten 1.500 kr. om dagen.*)

Det er noget mere end de ca. 360.000 kr. en murersvend tjener. Af disse vil han som nævnt skulle betale ca. halvdelen i skatter, moms, afgifter osv.

Hvorimod husejeren i de fleste tilfælde ikke umiddelbart beskattes. Uretfærdigheden heri indses ved fordomsfrit at overveje, om udsagnsordet "tjener" er lige velanbragt i de to tilfælde.

*) Kilde TV2 Lorry 10. nov. 2020. NB. Det er ikke bygningen, der stiger. Den kan værdisættes på samme måde som en brugt bil: Fremstillingspris minus forringelse. Nej, der er jordarealet, der stiger som følge af hele samfundets udvikling og investeringer.

Hvordan har udviklingen påvirket jordens værdi og lønnen?

Danmarks jordværdier i løbende priser var i 1950 på 9,3 mia. kr. og i 2012 (senest brugbare tal) på 1.429 mia. kr. Jorden er således steget ca. 150 gange.

I samme periode er timelønnen for en faglært arbejder steget fra 3,70 kr. til 180 kr., altså ca. 50 gange.

Det viser det uholdbare i fortsat at basere næsten al beskatning på lønnen og virksomhederne (som i parentes bemærket endda sommetider flytter fortjeneste til "skattely").

Jordværdien, der er et udtryk for de natur- og samfundsskabte fordele, der knytter sig til stedet, stiger i takt med fremskridtet mere end lønnen.

Lønnen spiller nemlig en stedse mindre rolle, efterhånden som robotterne og teknikken tager over og derfor kommer råvarer, samfundsskabt infrastruktur og jordværdier (beliggenhed) til at spille en større og større rolle i produktionen og økonomien.

Er der en mulig løsning?

Løsningen på dette ligger lige for. Som Grundtvig siger det: **Et fædrelands folk er dets rette grundejere.**

De natur- og samfundsskabte grundværdier finder deres målbare udtryk i jordværdien. Og den værdi er en fælles resurse.

Ganske som havet (som i øvrigt i form af fiskekvoter også uddeles som privatejendom) og luften (som ikke er privatiseret - endnu da).

Indkomsten ved disse fælles værdier bør tilfalde fællesskabet som en årlig brugerafgift.

Og indkomsten ved kreativitet, arbejde og virksomhed - som ikke er taget fra nogen, når der er betalt for brugen af de fælles resurser - bør tilkomme arbejderen og virksomheden, mest mulig fri af beskatning. Som vi kan sige det med et stærkt forenklet slagord: Send din termin til staten og smid trækprocenten væk. Der er nemlig to sider af samme mønt: Afvikling af skatter på nyttig aktivitet og inddragelse af arbejdsfri gevinster skal gå hånd i hånd.

Politikere på begge fløje burde få øje på denne grundårsag til uligheden.

Venstrefløjen har på deres program, at de vil mindske uligheden; men gør det næsten udelukkende ved at beskatte dygtighed, flid og initiativ (dvs. de fortjent rige) i stedet for at ramme de indtægter, som kommer, mens vi sover.

Og de liberale på højre fløj ser ikke, at deres "liberalisme" kun er halv. Markedsloven går ud på, at man skal yde og nyde i samme omfang – lige for lige. Og hvis jeg har en arbejdsfri, ufortjent friværdsindtægt betyder det - alt andet lige - at jeg kan tilegne mig en del af produktionen uden at yde en tilsvarende arbejdsindsats. Det "forvrider" markedsløven.

Med andre ord, vores murersvenden må - i eklatant strid med liberale økonomiske love - bruge en del af sin arbejdstid til at mure for folk, der ikke bidrager til den samlede velstand med nyttigt arbejde i tilsvarende omfang.

Jo før vi kommer i gang med den her omlægning, jo bedre.

Når vi alle sammen gennem samfundet er medejere af de fælles værdier som ingen enkeltperson har skabt, så får staten og dermed os alle et sundere eksistensgrundlag.

Kontanthjælp og sociale ydelser bliver mindre at betragte som almisser, "stjålet" fra de hårdtarbejdende og mere som et retmæssigt andelsudbytte for at være medejere af Danmark.

De unge kan komme i en bolig uden at være millionærer.

Og arbejde og produktion begynder mere og mere at give udøveren og erhvervslivet det fulde udbytte, når man ikke længere "straffes" af skattevæsenet for den "forbrydelse" at lave nyttigt arbejde.

Der er masser af overgangsproblemer.

Det skal nævnes, at en sådan omlægning ikke er let. Alle har jo disponeret i henhold til gældende (u)ret. Da en anden uretfærdighed, nem-

lig slaveriet skulle afskaffes, stod man sikkert overfor lignende problemer: Hvad med den fattige enke, der intet ejede udover en slave? NB. Jeg sammenligner ikke det personlige slaveri med uretfærdig økonomisk ulighed. Jeg påpeger bare et generelt problem med at implementere "retfærdighed" i et system, hvor de fleste har disponeret ud fra gældende (u)ret.

Skal vanskelighederne standse os?

Omlægningen fra skat på løn og produktion til skat på fælles resurser. Eller, som man også kan sige det, omlægning fra straf af nyttigt arbejde til lejebetaling for brug af det, jeg ikke skaber, men låner.

Ja, den omlægning bør vi starte på, skridt for skridt. Og klare overgangsproblemerne hen ad vejen.

Til slut skal det anføres, at selv de, der mister en (ufortjent) fordel; nemlig alle os, der helt eller delvis "lever" af friværdestigninger, i det lange løb også vinder. Eksempel: Før landboreformerne i slutningen af 1700-tallet kunne godsejerne køre rundt i en flot karet på en hullet vej, indtil de døde i en ung alder. Da man fratog godsejerne deres fordele, startedes en positiv udvikling, der – sammen med andre lighedsfremmende foranstaltninger, f.eks. folkestyre - betyder, at i dag kan en godsejer (og alle vi andre) køre rundt i bil på en fin vej og blive opereret på en moderne hospital.

Retfærdighed er ikke bare rigtigt – det betaler sig ovenikøbet.

Med venlig hilsen

Thorkil Sohn, fhv. efterskoleforstander.

Bildtsvej 26, 6950 Ringkøbing.

Mindeord over skovfoged Ejnar Pedersen.

Vort mangeårige bestyrelsesmedlem i Retsliberalt Forum, skovfoged Ejnar Pedersen, Arden, er afgang ved døden i slutningen af 2020.

Jeg har kendt Ejnar Pedersen helt tilbage fra 1984, da jeg blev medlem af Retsforbundet.

Ejner Pedersens arbejdsliv kom i en menneskealder til at foregå som skovfoged for Lindenberg Gods, der driver store skovarealer, savværk mv. Efter den officielle pensionering fortsatte han nemlig med at have tilsyn med et af godsets skovområder. Ejnar elskede nemlig skoven og naturen, og han var glad for denne mulighed for at fortsætte arbejdet i sit otium. Det er også kommet mange gæster i skoven til gode, da Ejnar gerne viste besøgende grupper rundt i Lindenegs skove og andre store skove på egnen.

Men hos os retsliberale går tanker mere i retning af Ejners lidenskabelige dedikation til retfærdighed og frihed, som han så dem udtrykt i tænkere som Henry George og de danske retsfilosoffer Christian Lambeck og Severin Christensen. Ejnar gik ikke på kompromis med de grundlæggende tanker, og han valgte derfor også at forlade Retsforbundet og i stedet være medstifter af Retsliberalt Forum. Han følte, at Retsforbundet veg fra den lige linje, og at partiet gik på kompromis – især med grundskylden som ”single tax” – eneste skat.

Hans videnskabelige analyser af forholdene vidnede om en analytisk tankekraft af dimensioner. Mange af hans artikler kan ses på hjemmesiden Retsliberal.dk.

Især skal vi fremhæve, at Ejner gennemførte et logisk opgør med den almindelige opfattelse, at politik finder sted på en linje fra venstre til højre (se Retsliberal.dk). Han navngav og analyserede begrebet ”Negativisme”, som beskriver den negative anvendelse af såvel fysiske som menneskelige resurser, der er en følge af den social-liberale samfundsmodel. Ejnar var overbevist om, at en ejendomsretlig korrekt skelnen mellem de natur- og samfundsskabte værdier OG de arbejdsskabte værdier var afgørende for klodens overlevelse, og at fejltag på dette område fører til fatale konsekvenser.

For knap tre år siden meddelte Ejnar os, at han trak sig tilbage fra arbejdet med de ideer, som betød alt for ham. Han følte, at kræfterne svandt, og at han ikke længere var i stand til at bidrage til sagen. Han ville ikke være med, hvis det ikke var 100 %. Kort efter kom han på plejehjem, og vi mistede helt kontakten med ham. Hvilket også er årsagen til, at vi desværre ikke fik kendskab til hans død og begravelse, før det var for sent.

Æret være Ejnar Pedersens minde.